

Jean-Paul Didierlaurent

EL LECTOR DEL TREN
DE LES 6.27 H

Columna

JEAN-PAUL DIDIERLAURENT

EL LECTOR
DEL TREN
DE LES 6.27 H

Traducció de Mercè Ubach

COL·LECCIÓ CLÀSSICA

TÍTOL ORIGINAL: *LE LISEUR DU 6H27*

PRIMERA EDICIÓ: MARÇ DEL 2015

© JEAN-PAUL DIDIERLAURENT, 2015

© DE LA TRADUCCIÓ DEL FRANCÈS: MERCÈ UBACH, 2015

© COLUMNNA EDICIONS, LLIBRES I COMUNICACIÓ, S.A.U.

CARRER PEDRO I PONS, 9-11, 11A PLANTA - 08034 BARCELONA

ISBN: 978-84-664-1947-5

DIPÒSIT LEGAL: B. 2.771-2015

FOTOCOMPOSICIÓ: VÍCTOR IGUAL, S.L.

CARRER ARAGÓ, 390 - 08013 BARCELONA

IMPRÈS A: REINBOOK

www.columnnaedicions.cat

Queda rigorosament prohibida sense autorització escrita de l'editor qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra, que serà sotmesa a les sancions establertes per la llei. Podeu adreçar-vos a Cedro (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 47). Tots els drets reservats.

N'hi ha que neixen sords, muts o cecs. Hi ha qui emet el seu primer crit adornat amb un estrabisme gens afavoridor, un llavi leporí o una lletja taca de naixement lilosa al bell mig de la cara. I també n'hi ha que vénen al món amb un peu deforme, és a dir, amb un membre ja mort fins i tot abans d'haver viscut. En Guylain Vignolles havia ingressat a la vida duent per tot equipatge el malaurat joc de paraules que ofería el casament del seu patronímic amb el seu cognom: Vilain Guignol, vil guinyol, una desafortunada transposició de síl·labes que li havia percudit les orelles des de les seves primeres passes en aquest món, i que ja no l'havia d'abandonar.

Els seus pares havien ignorat els noms de pila del Calendrier des Postes d'aquell any 1976 i s'havien acabat decidint per aquest «Guylain» tret del no-res, sense pensar ni per un instant en les conseqüències desastroses del seu acte. Sorprenentment, i malgrat que sovint havia sentit una gran curiositat, mai no va gosar preguntar-los el perquè d'aquella tria. Potser per por de posar-los en un compromís. I segurament que també perquè temia que la banalitat de la resposta no sadollés la seva set de saber. De vegades li agradava imaginar el que hauria pogut ser la seva vida si s'hagués dit Lucas, Xavier o Hugo. Fins i tot n'hi hauria hagut prou amb un Ghislain per fer-lo feliç. Ghislain Vignolles, un nom de debò, rere el qual s'hauria pogut construir, amb el cos i l'esperit ben arrecontrats darrere quatre síl·labes inofensives. Però en comptes d'això va haver de travessar la seva infància amb el trabucament de paraules assassí enganxat al damunt: Vilain Guignol. En trenta-sis anys d'existència havia acabat aprenent com fer que l'oblidessin, a esdevenir invisible per no desfermar les rialles i les burles que no deixaven d'esclatar des del moment que la gent hi queia. No ser ni guapo, ni lleig, ni gras, ni prim. Tan sols una vaga silueta copsada als extrems del propi camp visual. Fondre's en el paisatge fins a negar-se a si mateix per seguir sent un «enllà de» mai visitat. Durant

tots aquells anys, Guylain Vignolles havia passat el temps simplement deixant d'existir, menys aquí, en aquesta andana de tren sinistra que trepitjava cada matí de cada dia de la setmana. Cada dia a la mateixa hora, esperava el seu rodalies, amb tots dos peus situats a la línia blanca que delimitava la zona per on no es podia transitar, a risc de caure a la via. Aquesta línia insignificant, traçada sobre el ciment, posseïa l'estranya facultat de tranquil·litzar-lo. Aquí, les olors d'ossari que li flotaven perpètuament al cap s'evaporaven com per art de màgia. I durant els escassos minuts que el separaven de l'arribada del rodalies, la trepitjava com si volgués fondre-s'hi, ben conscient que no es tractava sinó d'una dilació il·lusòria, que l'única manera de fugir de la barbàrie que l'esperava allà baix, darrere l'horitzó, seria abandonar aquella línia on alternava el pes del cos ara sobre un peu ara sobre l'altre i tornar-se'n a casa. Sí, en tindria prou renunciant, simplement, tornant al seu llit i cargolant-se en l'empremta encara tèbia que el seu cos hi havia deixat durant la nit. Dormir per fugir. Però al final el jove sempre es resignava a quedar-se a la línia blanca, sentint la petita multitud d'habituals que s'apinyaven darrere seu mentre les mirades que se li clavaven a la nuca li causaven una cremor que li recordava que encara estava viu. Amb el pas dels anys, els altres usuaris havien

acabat demostrant-li la mena de respecte indulgent que es reserva al beneit del poble. En Guylain era una respiració que, durant els vint minuts que durava el viatge, els arrencava per un temps de la monotonia dels dies.

El tren es va immobilitzar al costat de l'andana carrisquejant amb tots els frens. En Guylain va sortir de la línia blanca i es va enfilat al marxapeu. L'estret seient plegable a la dreta de la porta l'esperava. S'estimava més la duresa de l'abatible de color taronja que la blanesa dels bancs comuns. Amb el temps, havia acabat formant part del ritual. L'acte d'abaixar el seu seient tenia algun component simbòlic que el tranquil·litzava. Quan el vagó es va posar a sotraguejar, es va treure de la cartera de pell que sempre portava a sobre la carpeta de cartró. La va entreobrir amb precaució i va exhumar, d'entre els dos papers assecants de color rosa pastel que contenia, un primer full. La pellofa, mig esquinçada i

ratada pel marge superior esquerre, li penjava entre els dits. Era la pàgina d'un llibre, d'un format de 13×20 . El jove la va examinar una estona abans de tornar-la a deixar sobre el paper assecant. A poc a poc, a l'interior del tren es va fer el silenci. De vegades es deixaven sentir uns «xist» reprovaloris per fer cessar les poques converses que es resistien a apagar-se. Aleshores, com cada matí, després d'un últim escurament de la gola, en Guylain es va posar a llegir en veu alta:

«Paralitzat i mut d'estupor, el nen només tenia ulls per a l'animal panteixant que penjava a la porta de la granja. L'home va acostar la mà a la gola palpitant de vida. La fulla esmolada es va enfonsar sense fer soroll en el borrhissol blanc, i un guèiser calent va brollar de la ferida, i va tacar-li el puny de gotetes vermelles. El pare, amb les mànigues arromangades fins als colzes, va tallar la pell amb uns pocs gestos precisos. Llavors, amb les seves poderoses mans, va estirar a poc a poc el pelatge, que va començar a lliscar com un vulgar mitjó. Aleshores va aparèixer en tota la seva nuesa el cos fi i musculós del conill, amb la seva vida estroncada encara calenta. El cap li penjava, lleig i descarnat, amb els dos ulls globulosos que fitaven el no-res sense ni un trist indicati de retret».

Mentre el dia naixent venia a prémer-se contra els vidres entelats, el text se li escolava per la boca en un llarg devessall de síl·labes, entretallat ací i allà per silencis en els quals s'esmunyia el soroll del tren en marxa. Per a tots els viatgers presents al vagó, ell era el llegidor, aquell paio estrany que, cada dia de la setmana, recorria en veu alta i intel·ligible les poques pàgines que es treia de la cartera. Es tractava de fragments de llibres sense cap relació entre ells. El fragment d'una recepta de cuina podia cohabitar amb la pàgina 48 de l'últim Goncourt, o un paràgraf d'una novel·la policíaca succeir una pàgina d'un llibre d'història. El fons li importava poc, a en Guylain. Als seus ulls només l'acte de llegir revestia importància. Despatxava tots els textos amb la mateixa aplicació acarnissada. I la màgia es produïa cada vegada. En sortir-li pels llavis, els mots s'emportaven una mica del fastig que l'oprimia en acostar-se a la fàbrica:

«A la fi, la fulla del ganivet va obrir la porta del misteri. A través d'una llarga incisió, el pare va buidar l'abdomen de l'animal, que va vomitar unes entranyes calentes. El rosari de vísceres es va escapar, com impacient d'abandonar aquell pit dins el qual es trobava confinat. Del conill no va quedar sinó un petit cos ensangonat, embolcallat amb un drap de cuina. Els dies següents, un altre conill va

fer acte de presència. Una altra bola de pell blanca que saltironava en l'escalfor de la llodriguera, amb els mateixos ulls de color de sang que contemplaven el nen des de més enllà del reialme dels morts».

Sense ni aixecar el cap, en Guylain va agafar amb cura un segon full:

«Instintivament, els homes s'havien ajagut de bocaterrosa, amb el desig ferotge de fugir, de fugir cada vegada a més profunditat en el si de la terra protectora. N'hi havia que excavaven l'humus amb les mans nues, talment gossos embogits. D'altres, que havien caigut rodolant, oferien les seves esquenes fràgils als fragments mortals que esclataven per totes bandes. Tots s'havien encongit sobre ells mateixos en un reflex sorgit de la nit dels temps. Tots menys Josef, que s'havia quedat dret enmig del caos i que, en un gest insensat, s'havia abraçat al tronc del gran bedoll blanc que tenia al davant. De les esquerdes que solcaven el tronc de l'arbre, regalimava una resina espessa, grosses llàgrimes de saba que perlejaven la superfície de l'escorça abans d'escolar-se lentament. L'arbre es buidava, com Josef, a qui una orina ardent se li va escapar cuixes avall. A cada nova explosió, el bedoll s'estremia contra la seva galta, tremolant-li entre els braços».

El jove va estar escrutant amb els ulls la dotzena de fulls que s'havia tret de la cartera fins que el tren va arribar a l'estació. Mentre se li dissolia al paladar l'empremta de les últimes paraules pronunciades, va contemplar per primera vegada des que havia pujat al tren els altres viatgers. Com li solia passar, va descobrir decepció, o fins i tot tristesa, als rostres. No va durar més que un sospir. El vagó es va buidar ràpidament. Ell també es va aixecar. El seient abatible va emetre un espetec sec en plegar-se sobre ell mateix. Claqueta final. Una dona de mitjana edat li va xiuxiuejar un gràcies discret a cau d'orella. En Guylain li va somriure. Com podia explicar-los que no ho feia per ells? Va deixar amb resignació la calidesa del vagó, abandonant darrere seu les pàgines del dia. Li agradava saber-les allà, delicadament atrapades entre la superfície per seure i l'esquena del seient, lluny de l'estrèpit destructor al qual havien escapat. A fora, la violència de la pluja havia redoblat. Com cada vegada que s'acostava a la fàbrica, la veu rogallosa del vell Giuseppe li ressonava dins el crani. «No has nascut per a això, vailet. Encara no ho saps, però no has nascut per a això!». El vell sabia de què parlava, ell que no havia trobat res millor que el roig estrellat per infondre's el coratge per continuar. En Guylain no li havia fet cas, creient ingènuament que la rutina acabaria arre-

glant-ho tot. Que envairia la seva existència com una boira de tardor i li anesthesiaria els pensaments. Però malgrat els anys, la nàusea sempre li assaltava la gola tan bon punt veia l'immens mur perimetral, brut i decrèpit. Al seu darrere s'amagava la Cosa, ben a recer de les mirades. La Cosa que l'esperava.